

Til

Hustadvika kommune, kommunestyret

28. april 2026

Høringsuttalelse, offentlig tjenstepensjon for Hustadvika kommune

Arbeidstakernes organisasjoner i Hustadvika kommune viser til kommunedirektørens drøftingsnotat i sak 2026/267-1 om offentlig pensjonsanbud, og takker for muligheten til å gi høringssvar.

Pensjon er blant de største og mest langsiktige økonomiske forpliktelsene i kommunen, og samtidig en viktig del av de ansattes samlede lønns og arbeidsvilkår. Valg av pensjonsløsning må derfor bygge på langsiktighet, forutsigbarhet og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler.

Arbeidstakernes organisasjoner mener at Hustadvika kommune skal fortsette i KLP, og avvise både konkurranseutsetting og opprettelse av egen pensjonskasse.

Dette handler om økonomi, men også om politisk og etisk ansvarsfølelse for tryggheten til våre medlemmer og ansatte, og for god forvaltning av offentlige penger.

Arbeidstakernes organisasjoner ønsker å prioritere de pensjonsleverandører vi selv har innflytelse på sammen med arbeidsgiver.

KLP oppfyller dette prinsippet, de er eid av kommunene og arbeidstakerne, der begge parter har innflytelse. Da vet vi hvem som forvalter pengene og rettighetene, og vi har innflytelse i styre og styrende organer som ansattrepresentant, arbeidstakerorganisasjons-representant, arbeidsgiversiden, og også politikere som eierrepresentant.

Dette sikrer innsyn, styring og at alle økonomiske overskudd tilbakeføres til eierne, kommunen selv. Tilbake til fellesskapet.

Må kommunene ut på anbud?

Nei, Storebrand stevnet staten Norge inn for ESA som er klageorganet i EØS avtalen, og sagt at det er anbudsplikt, den saken har pågått i 4,5 år, men ikke avgjort enda, den har ikke en rettslig dom, så det er ikke en plikt for kommunene å gå på anbud.

Derfor ingen grunn til å starte en kostbar og unødvendig prosess nå.

Viser til SØA-rapporten.

Samfunnsøkonomisk Analyse AS utarbeidet i 2025 en rapport som viser den samfunnsøkonomiske konsekvensen av anbud/anbudsplikt.

<https://samfunnsokonomisk-analyse.no/publikasjoner/samfunnsokonomiske-konsekvenser-av-anbudsplikt>

Kommunedirektøren har lagt fram tre alternativer:

1. Fortsette i KLP
2. Gå ut på anbud (Storebrand)
3. Opprette egen pensjonskasse

Samme produkt uansett leverandør, men ikke samme risiko

Nå ønsker de folkevalgte å sette pensjonsordningen i KLP for ansatte og folkevalgte ut på anbud for å spare penger.

Alle de tre alternativene leverer pensjon etter samme regelverk, det er tariffestet, ansatte får derfor det samme uavhengig av hvem som leverer tjenesten, men det betyr ikke at valget er nøytralt, spørsmålet er hvem som bærer risikoen, og hvem som tjener på overskuddet.

Selv om utbetalingen av pensjon for ansatte vil forbli lik, kan det likevel få store konsekvenser.

Hvis det skal gå dårlig kan det være trussel mot arbeidsplasser lokalt, nedbemanningsbehov for å finansiere pensjon, og på overordnet nivå en bekymring for hele ordningen. Er det satt av for lite penger til pensjon, spart for lite over tid, må vi ta tak. Da har vi ikke råd til ordningen. Det er svært viktig å være ajour med sparingen til enhver tid.

Kommunen har allerede stått i en stor omstilling og nedbemanning som har berørt svært mange både i kvalitet på tjenestene, og direkte på ansatte for å spare penger.

De store pengene 81 millioner som var innbetalt i 2025 i fellesordningen, nesten alt det er sparing til fremtidig pensjon, sparepengene til ansatte. Så mye som 90-95% er bare avsetninger. De pengene må på plass uansett hvem som leverer. Det som man sitter igjen med å konkurrerer om er de siste 5-6-7 millioner som går på administrasjon, og hvor mye eierne skal ha. Dette er småpenger i det store bilde. Det er ikke her kommunen får sin økonomiske redning.

Er det da hensiktsmessig å drive med anbud på pensjon?

Så lenge KLP gjør jobben sin er det veldig lite å hente, man eier selv, igjen eksterne som skal ha noe ut av felleskassen, KLP har stordelsfordeler og leverer en god kvalitet. Hustadvika bør ikke bytte ut et trygt fellesskap med kommersiell profitt eller en sårbar løsning, der kommunen selv må ta større økonomisk risiko og håndtere mer ansvar alene.

Økonomi og risiko

Kommunedirektøren viser til 0,5 million kr i direkte kostnader ved anbud, og omfattende administrativ ressursbruk. Samtidig er forskjellene i driftskostnad mellom KLP og andre ordninger marginale (0,29 % vs. 0,30 %). Det er svært lite å hente.

Når kommunen i tillegg beskrives som økonomisk sårbar med små reserver, er det uansvarlig å gå inn i en løsning som kan medføre krav om kapitalinnskudd eller uforutsigbare pensjonskostnader.

Det betyr at kommunen må skyte inn ekstra penger i pensjonsordningen. Blir det underskudd, dårlig avkastning eller strenger krav til sikkerhet må kommunen dekke det selv. Utgiftene til pensjon kan variere mye fra år til år, og være vanskelig å planlegge, det kan være endringer i rente eller avkastning, flere som går av med pensjon (noe som er realiteten fremover nå), lengere levealder, endringer i regelverket. Kommunen vet ikke sikkert hva det vil koste.

Det innebærer at Hustadvika tar høy risiko for minimal mulig gevinst.

Symbolpolitikk uten realøkonomisk nytte

Handler det om å vise handlekraft eller politisk standpunkt uten økonomisk gevinst?

To høyrestyrte kommuner var ute på anbud i 2025, Lier kommune og Nordre Follo kommune. Begge gjennomførte fulle anbudsrunder, hvor både KLP og Storebrand leverte tilbud. KLP vant begge.

Østfold fylkeskommune, som tidligere har hatt egen pensjonskasse, valgte å legge den ned og gå tilbake til KLP.

Møre og Romsdal fylkeskommune og Ålesund kommune har valgt å gå videre med KLP.

Skal Hustadvika kommunen bruke sine litt begrensa administrasjons og økonomiske ressurser på å drive en pensjonskasse?

Pensjonskasse er ikke en primær oppgave for en kommune å drive med. Kommunen har i oppgave å løse pensjon for de ansatte, det å drive med en pensjonskasse koster penger, og det drar ressurser. Det er en dårlig bruk av ressurser for en kommune som sliter med å få hverdagen skal gå rundt ved drifte en egen pensjonskasse.

Under drøftingsmøte ble det spurt om hvor mye egenkapital kommunen må ha for å etablere egen pensjonskasse, da ble summen 100 millioner lagt frem. Vi har

- Ca. 50% det som blir tatt ut av KLP
- Ca. 50% gjennom Norlund, eiendomsselskapet (uten at det er taksert)
- samtidig så ser de for seg at de måtte skyte inn litt mer for å oppnå 100 millioner, men det er lovens minstekrav.

Hvis målsettingen med å lage egen pensjonskasse er å få bedre avkastning enn KLP, så må vi ha mye mer egenkapital enn de 100 millionene, da må man ta større risiko. Det må være en dårlig måte å binde opp pengene til kommunen, og eiendomsmassen i en pensjonskasse.

For å være sikker på at vi skal få til dette bedre enn KLP så må vi ha råd til å putte inn mer egenkapital, og ha større buffer og sikkerhetsmarginer. I den posisjonen er vi ikke.

Det fremstår som stor risiko, ressurskrevende og økonomisk ikke fordelaktig. Hvis man skal se til Molde kommune så har de bare en daglig leder, alle andre tjenester kjøper de, så hvis vi skal kjøpe tjenesten av Molde så må Molde fortsatt kjøpe de videre.

Skal vi ha egen pensjonskasse vil vi også være avhengig av lokal kompetanse og kapasitet, og kan bli mer utsatt hvis nøkkelpersoner slutter eller forutsetningene endrer seg.

Kommuner som opprettet egne pensjonskasser gjorde det i en helt annen økonomisk tid, og selv da var kapitalbindingen krevende. Molde kommune brukte i sin tid eiendomsverdier (inkludert rådhuset) som kapitalgrunnlag. Uten å undervurdere Elnesvågen/Hustadvika, så ligger ikke Hustadvika like sentralt. Hva er markedsverdien av kommunens eiendomsselskap? og hvor lett omsettelig er det hvis man trenger egenkapital.

Tar man ut premien i KLP for å gå inn i noe annet kan veien tilbake være tung. For å komme inne igjen til KLP må man ha egenkapitalen i penger, og kommunen får ikke låne penger for å stille med den egenkapitalen, hva gjør man hvis de 50 millionene som er tatt ut er brukt opp?

Risikofelleskap

Det KLP tilbyr er en stabil premie, sterke buffere gjennom et risikofelleskap sammen med alle kommunene som er i KLP, det er et stort fellesskap på over 300 kommuner, Storebrand har 8 kommuner. Så evnen til å utjevne risiko er annerledes, et stort fellesskap er bedre enn et lite. Det er kvalitet på risikofelleskap.

Kapasiteten og muligheten til rådgivning i stadig mer kompliserte pensjonsspørsmål, er større i et stort fellesskap enn hos en mindre leverandør som Storebrand.

Aldersutvikling

I et stort fellesskap som KLP blir forskjeller som levealder og uførhet jevnet ut, flere deler på risikoen. Vi har en økning i levealder nå, og man har ikke mulighet å regulere om man får flere eller færre uføre.

Rentemarkedet

Svingninger i rentemarkedet er hvordan pengene forvaltes. Der har ikke fellesskapet noe direkte å si, men det er tryggest å være i et fellesskap der økonomien, og pengene tilbakeføres og avkastninger er mest mulig likt de øvrige kommunene, det store flertallet av kommunene. Storebrand tar overskuddet selv.

Man blir svært sårbar i egen pensjonskasse. Med alt ansvar der renter og bærer går opp og ned har man det totale ansvaret for om man har tatt rette vurderinger. Det er stor forskjell å være i egen pensjonskasse, eller KLP ved svingninger i avkastningen.

La oss gjøre kommunen til et attraktivt sted å jobbe og bo, ved å beholde og rekruttere ansatte med å kunne tilby en trygg pensjonsordning i KLP.

Fagforbundet og øvrige arbeidstakerorganisasjoner mener følgende:

- Hustadvika kommune skal videreføre dagens pensjonsordning i KLP.
- Kommunen skal ikke konkurranseutsette sin offentlige tjenstepensjon.
- Kommunen skal ikke etablere egen pensjonskasse, hverken alene eller sammen med Molde.
- Pensjon skal forvaltes der det finnes stabilitet, solidaritet og demokratisk kontroll.
- Kommunen bør tydelig uttrykke dette politisk, som et valg for forsvarlig drift og trygghet for de ansatte.

- Arbeidstakerorganisasjonene støtter kommunedirektøren innstilling.

Med vennlig hilsen

Fagforbundet	Lena Viken
Utdanningsforbundet	Rita Fjæstad
FO	Vibeke Sandvik
Delta	Therese Pettersen
Lederne	Renate Drågen
Samfunnsviterne	Linn Eidem
Tekna	Tina Skarseth
NITO	Heidi Rønning
Naturviterne	John Arne Sødahl
CREO	Robert Lorvik
Fysioterapiforbundet	Aud Solveig Frisnes
Bibliotekforbundet	Anne Husøy
Ergoterapeutforbundet	Alina Serkowska
NSF	Tove Kirsti Storvik

